

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 21.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 21. mai 1938.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brevsvápnarstöðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

12. árg.

Hugsjónirnar bresta - og menniskjaættin kastar hitt menniskja- liga yvir borð fyri at kunna liva undir og góðkenna tær rovdjoralógir, ið ein- stakir yvirgangskroppar hava rist yvir verðini.

Tá ið kanónurnar tagnaðu 1918 áftaná hin herviliga verðaldarbardagin, og stovnað varð verðaldarstýrið, sum summi kallaðu fólkasambandið, tá var tað líkasum, at verðin kendi eina friðarstjørnu bróta seg íggjognum tey tjúkku krúttroykskúggini, ið sum ein dómadagur fjaldur allar lívsvónir fyri mannaættini.

Oivað hefur Wilson og fleiri við honum droynt um, at fólkasambandið skuldi verða tann stovni, sum kom at orka at binda niður kriggsrovdjoralýndið, sum gjøgnum allar tíðir, ið mannaættin hefur verið til, hefur verið hin stóri helvitisbrandurin, hvar framburður, menniskjulukka og bróðurskapur hava verið uppkolað.

Og kann vera, at fólkasambandið ikki hevði verið komið á deyðastráð, um ikki »tikarin«, Clemenceau, Poincare og aðrir høvdu verið so blindaðir av hafi og hevandarlysti, tá ið teir gjørdur versaillessemjuna, at hesin sáttmálin hátti Týskland sum eina »parie« millum heimsins tjóðir. Týskland, hitt stóra sterka og dáguliga ríkið rent og boksláð niður! Tað var ikki logið, at fantasturin, hin villi og hafflest Hitler, fekk hitt annars siðiliga og vituga og hogtmentaða tyska fólkíð at fylkjast um seg til at týna versaillesáttmálan og dubba seg við øllum djevlskapini fyri at hevna seg inn á tey lond, ið gjørdur henda sáttmálan. Hevnd Hitlers er sögd í hansara bók Mein Kampf: Frakland skal knasast, hitt stóra russiska ríkið skal verða skert fyri sínar bestu lutir. — — Týskland skal verða verðaldarmaktin, sum øll lond skulu byggja seg fyri!

Hesin yvirgangskroppur saman við hinum ikki minni kriggsóða diktatorinum Mussolini hava nú til fullnar nátt hitt fyrsta málið: at knasa fólkasambandið. Syrgjuligt hefur verið at sæð, hvussu hetta fólkasamband, ið var stovnað til at verja rætt og rættferð yvir fyri teimum smáu og ímóti teimum stóru, yvirgangskroppunum, valdsharrunum — hvussu hetta samband ók eftir

hæli, tá ið Japan leyp á hitt verjuleysa Kína, tá ið kriggsdjevulin Mussolini valdtók Abessiníu og læt gassbumbur og kanónurnar týna hitt oldargamla keisararíkið, tá ið sami Mussolini og Hitler saman við leigusveini teirra, eiðsbróttarunum og bróðurmyrdaranum Franco lupu á fólkavaldið í Spania, og tá ið nú Hitler seinast við vold tók Eysturríkið. Harmiligt — at gráta yvir hvørjum manni, ið strevar ímóti rættferð, frælsi, bróðurskapi og menniskjaligheit. Tungt at noyðast at ásanna, at nú á foldum er hin ræa maktin hægsti rættur, einasti rættur. Stórrí sorgarleikur, dapprari »tragedia«, er ikki farin fram á tí politiska leikvøllinum enn tann, ið hendi í seinastu viku í Geneve. Fólkasambandið heldur ráðsfund. Stóða skal takast til abessiniaspurningin og spaniaspurningin. Og her hendur tað, sum aldri vil vaskast av aftur til stóra enska ríkinum, líka so lítið sum av tí í brokur gyrda franska ríkinum:

Enski umboðsmaðurin skjýtur uppá at góðkenna Mussolinis valdferð móti Abessiníu — og Fransurin tekur undir við honum! Tá ið so hin abessiniski keisarin visir á, at stríðið í Abessiníu ikki er liðugt, at Mussolini bert hefur minsta partin av Abessiníu í sínum hondum, og at tað er fólkasambandsins skylda at koma Abessiníu sum limi av fólkafelagnum til hjálpar — tá fekk hann ikki annað enn eitt geisp til andsvar frá tí hoga enska manni.

Aldri hefur nakar atburður hjá nokrum enskum statsmanni sett so stóran bleit á æruna hjá tí enska imperíinum sum hetta soguliga geisp, og sjáldan hefur nakar statsmaður talað so veikur, so átrúnaleysur sum hin franski uttanríkisministerin Bonnet, tá ið hann góðkendi stóðuna hjá tí enska umboðsmanninum. Ikki var atburðurin frægari, tá Kinamaðurin talaði heitt og vituga fyri at fáa hjálp móti Japans valdsferð, hansara orð fullu í goddajørð. Tey vóru fryst íhel av áhoyrarunum. Men eina syrgiligtast var, tá ið Spania

uttanríkisministerin bað fólkafelagið, um tað ikki kundi beinleiðis hjálpa teirri lógligu ríkisstjórnini í Spania móti ítalskum og týskum átøpum, so tað tó fyri dýrar sakir skyld mátti avtaka bannið ímóti, at vápn verða seld ríkisstjórnini, meðan uppreisnarmenn fáa vápn og herfólk, so nógv sum teir vilja hava frá Italia og Týsklandi. Eisini hansara orð fullu í goddajørð. Ongland og Frakland sögdu seg ikki at kunna broyta stóðuna. Einasti maður, ið tók undir við ríkisstjórnini í Spania, var umboðsmaðurin frá Ruslandi, Litvinov.

Meðan hesi tíðindi varpaðust át um heimn, og allir friðarvinir og allir rættferðshugaðir menn kendu líkasum deyðsskuggan leggja seg yvir alt, sum aðalt og háborið og rættvist var her á foldum, ljóðaði fagnaðarómurin yvir diktaturlondini, og Mussolini og Hitler kendu seg sum sigursharrar, ið olli verðin lá skelvandi á knæ fyri. Teir høvdu orkað at sett maktina í sessin hjá rættinum, rættferðina høvdu teir býtt um við valdsferðina, kriggssklokkuna høvdu teir hongt upp ístaðin fyri friðarklokkuna. Tór gudur var komin í hvíta Krists stað.

Ráns og kriggsmannaróddin ljóðar nú, og allur heimurin skelvir. Fjallatalan er vorðin brotsverk ímillum teir, ið stýra londum. Tí er helheimur fyri stavn, og ragnarokkur visur, um ikki javnaðarmenn og allir sannir demokratar orka at sturta leigusveinarnar hjá rustningskapitalinum, sturta teir frá stjórnarpollum og sjálvir taka róðrið og stýra við fóstum hondum.

Pávin góðkennir framferð og atburð Francos, uppreisnarmannsins.

Tað skuldi verið óhugsandi, ein skuldi kunnað forsvorið tað, at pávin, hann sum gevur seg út fyri at vera statsaldari hjá honum, sum hildið hefur fjallataluna, og sum er hin hægsti umboðari av rættvís, at hesin »statsaldari Kristi« fór at lýsa signing og góðkenning yvir Franco, yvir valdsharrarnar av tí spanska fólkkinum, yvir eitt meinsvorið ránsmannalið. Men tað er hent. So djúpar rotur hefur maktgirndin, ríkiðmisgirndin, hin verðsliga bergtaling innanfyrir pávakirkjuna — tí at tað er Francos lyfti til pávans, at kirkjan skal fáa alla sína

Einkarsøla fyri

A.s Dansk Glasuldfabrik og Aktieselskabet for Kemisk Industri.

GLASULL er avgjørt besta og bilgasta tilfarið til »isolasjon« av hitaverki. Hann, ið setur upp hús, eigur at nýta glasull sum innskot móti kulda og fukt. Rottur, mýs og ólgy kunnu ikki búgva í glasull, og heldur ikki trívist »svampur« í glasull.

AKITON er besta takpapp, fæst í ymskum litum og tjúktum. Eisini fæst vegg- og gólvapp.

AKINOL Asfaltemulsjón í »pastaform« er besta smyrsl móti fukt og vatni. Avbera gott til betongveggir.

AKINIT plátur, ið gjørdar eru av pressaðum knústum víði, sum er »impregneraður« er besta tilfar til loft og veggkledning.

Hjá mær fæst hetta o. m. a.

Gerði so væl, spyrji um tilfar og prís.

Telf.
337.

JOHAN ZISKA

Telf.
337.

Øjenlægen

træffes i Thorshavn fra Lørdag den 21. Maj Kl. 10 Formiddag.

Konsultation i Johs. Jacobsens Ejendom, Sanatorievejen.

Østerberg,
Dr. med.

- A. T. -

er tykkara forrættning, arbeidsmenn og fiskimenn í Froðbiar sóknar kommunu. Við hvørjari krónu, tit keypa í A. T. styðja tit A. T. og arbeidaraklassans sak.

Hvør arbeidari og arbeidarakvinna eigur at siga við seg sjálvan: Eg vil ikki vera svikjari av arbeidaraklassans fyrirøku, men skal royna at keypa í A. T. Bert við at standa allir sum ein sigrar arbeidaraklassin!

jørð, alt sítt ríkið, alla sína verðsligu makt aftur, um upp-reisnarmenninir sigra, tað er hvørjum skilamanni eyðsæð.

Men vita skal pávin og pávakirkjan, at tilíkar verðsligar gerðir, tilíkar beistagerðir móti frælsi, javnað og bróðurskapi, móti rættinum hjá tí minna manningum at fáa fullan rætt at liva her á foldum — tað hevur seg aftur, ja, tann dagur vil koma, tá pávakirkjan skelvandi vil íðra seg yvir at hava lýst signing yvir Francos djevlarverk og harvið svikið allan sannan kristindóm.

Bilóhapp í Vágum.

Seinasta mánamorgum við áttatíðina fór Jarvild Rasmussen úr Seyrvági við lastibili fullum av fólk til Sandavágs. Nú hann kemur nakað fram á vegin móti Vatnsøyrum fer bilurin at skjótast so undarlíga frá jagara til jagara, og endin er tann at bilforumaðurin missur ræðið yvir vogninum, og hann koyrir út av, oman í hagan og umkoll, har lá hann! Summi av manningini syftust langan vegin burtur frá, meðan onnur lógu